

ERDELYI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:
Kádár Miklós
Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, (Nagyvárad) P.M. Viteazul (Nagyváci utca) 4. Telef. 380

Ára 1 lej
IV. évfolyam 116. sz.
1935. ÁPRILIS 27.
Szombat

Laval moszkvai útja ujabb halasztást szenved

Ma dönt a népbiztosok tanácsa a francia-orosz szerződés ügyében. A római értekezleten nem kerül szóba a magyar, osztrák és bolgár fegyverkezés kérdése

Páris, április 25.

A francia-szovjet szerződés kérdése még mindig foglalkoztatja a nemzetközi sajtót, amelyben teljesen ellentétes hírek jelennek meg. A francia külügyminisztériumban a legtitokzatosabb hallgatásba burkolóznak és az illetékes körök minden nyilatkozattételtől ejzárkóznak. A félhivatalos Havas francia hírszolgálati iroda moszkvai tudósítója szintén azt jelenti, hogy a moszkvai hivatalos körök is elszárákóztak a nyilatkozattétel elől. A népbiztosok tanácsa ma dönt a szerződés sorsa felől. Így teljesen bizonytalan, hogy a szerződést mikor írják alá és ezzel bizonytalanná vált magának Laval francia külügyminiszternek moszkvai útja is. A moszkvai lapok szerint a szovjet körökben már nincs bizonytalanság, de a helyzetet kedvezőtlennek lehet megítélni.

Páris, április 25.

Mínthogy Laval Párisba, Litvinov pedig Moszkvába érkezett, az orosz-francia tárgya-

lások megélenkültek. Párisban biztosra veszik, hogy a megbeszélések sikerre vezetnek és most nagy érdeklődéssel várják, hogy a népbiztosok tanácsának mai ülésén milyen szempontok irányítják a szovjet vezetőségét.

Róma, április 25.

A június első napjaiban kezdődő római konferencia előkészítése lázasan folyik. Azt hiszik, hogy az eredeti terv megváltozik és Lengyelországot nem hívják meg a konferenciára.

A Havas távirati iroda szerint a meghívókat Olaszország, Franciaország küldik el, de csak a diplomáciai tárgyalások sikeres befejezése után lehet szó a szétküldésről. A tárgyalások az osztrák függetlenség biztosítására irányulnak és a magyar-osztrák-bulgár fegyverkezés kérdésével a konferencia nem foglalkozik. A nagyhatalmaknak ugyanis az az álláspontja, hogy az újfegyverkezések problémája a regionális paktu-

mok tárgykörébe tartozik és közvetlenül csak a Népszövetség foglalkozhata kérdéssel.

London, április 25.

Május elsején német tengerészeti küldöttség utazik Londonba, hogy az angol kormánnyal egészen bizalmas természetű tárgyalásokat folytasson Németország tengerészeti követeléseiről. Londoni körökben úgy tudják, hogy Angliának célja, hogy a nyár folyamán összeülő öthatalmi tengerészeti konferenciát, amelyben eredetileg az USA, Japán, Anglia, Franciaország és Olaszország vesz részt, kiszélesítse és a gyűlésre Németországot is meghívják.

London, április 25.

A nemzetközi sajtót élénken foglalkoztatja az a jegyzék, amelyet Anglia, Franciaország és Olaszország intéztek a litván kormányhoz. A Times azt írja, hogy a litván kormány azonnal meg kell szüntetnie a memel-vidéki állapotokat. Az Echo de Paris azonban nem bízik a hármasság sikerében.

114 ezer halottja van a ceyloni maláriajárványnak

London, április 25.

A ceyloni malária járvány pusztításai, arra késztették a kormányt, hogy felfüggeszsze az orvosok és egészségügyi hivatalnokok szabadságjogát, Amíg a malária

nincs szünőfélben senki sem veheti ki szabadságát. Hivatalos jelentés mutat rá a járvány pusztítására, mely szerint november-től márciusig 113.811 ember halt meg a malária járvány következtében.

Amerika emeli az ezüst- árakat

Washington, április 25.

Roosevelt elnök rendeletet adott ki, a mely szerint az ujonnan bányászott ezüst árát 77.57 centre emeli fel unciánként. Az ezüst árának emelése nagy örömet keltett, mert ez az első jel, hogy az Egyesült Álla-

mok kormánya azon fáradozik, hogy a bel-földi ezüstöt a régi nivóra emelje vissza. Ez érzékeny csapást jelent Kínára, amely így elveszíti legnagyobb exportpiacát, mert a külföldi ezüst árát szintén olyan magas árra emelték, mint az amerikai új ezüstét.

Nem engedik meg a bolgár forradalmi szervezetek újjáalakulását

Szófia, április 25.

Tosef bulgár miniszterelnök megcáfolta azt a hírt, mintha a kormány szándékában állna a macedon forradalmi szervezetek feltámasztására engedélyt adni.

Helyén marad a lengyel kormány

Varsó, április 25.

A lengyel hivatalos sajtó cáfolja azokat a híreszteléseket, melyek szerint az új alkotmány életbeléptetése alkalmából a lengyel kormány lemond.

Kommunista palota a kievi Szent Mihály kolostor helyén

Kiev, április 25.

A szovjet kormány rendeletére lebontták a világhírű kievi szent Mihály kolostort. Helyébe az ukrán kommunista szervezetek központi palotáját építik fel.

A husvéti 300 nyereményes tombola 28. száma

Népgyűléseken ismerteti programját a nemzeti-parasztpárt

Bucuresti. április 25.

A nemzeti-parasztpárt kongresszusának lezajlása után Mihalache lakásán értekezletet tartottak, amelyen Maniu s Lupu is részt vettek. A pártvezetőség ezen az értekezleten elhatározta, hogy a husvéti ünnepek lezajlása után, május és június hónapokban az összes helyi tagozatokkal gyűléseket tartanak és nagy népgyűléseken hirdetik a párt

programját és a tömegeket felvilágosítják a párt nemzeti irányvonaláról.

Az értekezleten újból foglalkozott Vaida akciójával. Kimondták, hogy az semmi ben sem egyeztetendő össze a nemzeti-parasztpárt programjával és célkitűzésével, éppen ezért messzemenő eredményekre nem is számíthat.

Hamispénzgyártó üzemel leplezett le a csendőrség Tg.-Mures közelében

Hétezer darab hamis 100 lejest készített egy lakatos, de még eddig egyetlen hamisítványt sem értékesített

Tg.-Mures, április 25.

Kitűnő fogást csinált Ghiurghiu község csendőrsége. A csendőrséghez ugyanis névtelen feljelentés futott be Boeru Ferenc lakatos ellen, akit a feljelentő azzal vádolt meg, hogy hamispénzt gyárt. A feljelentés alapján a csendőrség házkutatást tartott a lakatosnál és műhelyében

teljesen berendezett pénzhamisító gépet találtak. Letartóztatták és kihallgatása során beis-

merte, hogy rendszeresen gyártotta a hamis százelejeseket, amelyeket a Reghin és Giurgiu község között fekvő Jabonica község határában egy elhagyott sóbanyában rejtett el. A csendőrség kiment a helyszínre és hétezer darab kitűnően sikerült hamis százelejest talált.

Boerut éppen idejében fogták el, mert a hamisítványokból még egyetlen darabot se helyeztet el, csak most akarta megkezdeni értékesítésüket.

Mához egy hétre nyílik meg Budapesten a Nemzetközi Vásár

Fényárban, jókedvben, szépségben, várják a vásár látogatóit

(Budapesti tudósítónktól.) Mához egy hétre nyílik meg Budapesten a Nemzetközi Vásár. A Városligetben az előkészületek a befejezés előtt állnak. Aki Budapestet jól ismeri és a vásárt már sokszor látogatta, ezúttal bizonyára nem ismer rá a Városligetre. A vásár területén hatalmas tornyok, felhőkarcolók épültek, az ujonan felállított pavilonok pedig oly nagyok hogy méreteikben vetekszenek a Duna-menti álmok legnagyobb épületeivel a vásár-terület központjában álló Iparcsarnokkal. Ezúttal igazán, jellemző az a szó, hogy: vásárváros. A Városliget ősparkja nagyvárosi főtérre, bulvardok rengetegévé alakult át, csak hogy itt lakóházak helyett 20 ipari szakma csarnokai állnak s lakók helyett 1500 gyár áruja vonulnak fel.

Igazi város, a Nemzetközi Vásár területe. Van rendőrsége, tűzoltósága, postája, távirója, saját Stúdiója és rádió-leadója. Mentőállomása, bankja, szállítói, biztosítói és nem hiányzik az sem, ami az igazi városi élethez kell: a sajtó. A kávéház, az étterem, a cukrászda természetes kellékei ennek a városnak, ahol találunk menüjegyirodát, színházi jegyirodát sőt saját vásári színházat és sporttelepet is.

Az ideai Nemzetközi Vásár egymillió ember befogadására készült fel.

Ehhez méretezték a közlekedési eszközök forgalmát is. Villamos, autóbusz, földrajti autótaxi külön járatok, külön állomásokat létesít, hogy gyorsan és torlódás nélkül bonyolítsák le a naponta közel százezerre tehető jövése-menését.

A Budapesti Nemzetközi Vásár ez évben világszennázációnak ígérkezik. Ez a tünemény felemelkedésének 30. évfordulóját.

A vásárra ebből az alkalomból majd minden országból külön bizottságok érkeznek. Kül-

földi kiállítások és vásárok vezetői jönnek tanulmányozni a Budapesten 30 éves tapasztalatok alapján szervezett nagy kiállítást.

Budapestnek husvétkor is óriási idegenforgalma volt. Az igazi nagyszemély azonban csak most e héten nyílik meg, amióta már érvénybe léptek 26 ország területén a magyar árumintavásár igazolványai alapján engedélyezett utazási kedvezmények. A külföldi vendégek érkezése április 23-án már megkezdődött. Budapesten már élénk az élet. A város kereskedői díszes kirakatokkal esti kivijáratással üdvözlik a vendégeket, a budai oldalon pedig újból felragyogtak a fények. A reflektorok tömege világítja egész éjszakán át a Gellérthegy gyönyörű oldalát. A Citadellát a Gellértszobrot a Halászbaztyát, Mátyás király templomát és fényárba uszik a pesti Dunapart is, ahol a közönség ezrei lepik el a híres pesti Corso fényes kávéházait, terraszait. Budapest valóban szép s ezt érzi minden lakója is. Mindenkinnek ünnepe ez a vásár. A pesti asszonyok élő díva-bemutatót tartanak uccaszerte, a színházak, kabarék a jókedvtől hangosak. Aki most Pestre jön azt hinné: ez a város sohasem látott gondot.

45 ember halála a bányában

Johannesburg. április 25.

A délafrikai Johannesburg melletti bányában 3 európai és 42 bennszülött dolgozott. Tegnap a bányába váratlanul vízáradás zúdult, amely szüntőleg megtöltötte a bányát. Valamennyi bányász életét veszítette. Eddig csak egy munkavezetőnek és egy bennszülöttnak a holttestét sikerült megtalálni.

Kivágandó és összegyűjtendő

Igazoló szelvény.

28

Aki 40 szelvényt összegyűjt, az résztvehet a 300 nyere-ményes husvéti tombolán

1935 április hó

A NAP

★

Cipőkrémtől az esküdszékig

A világ kereké forog és a technika hémér-földes csizmákban halad előre. Ezer és ezer olyan dolog, ami alig pár éve beteges fantáziájú írók elképzelése volt, ma már megszokott tény, sőt akárhány esetben túlháladott álláspontra is.

A technika előretöréssel egyidejűleg az élet minden megnyilvánulása is jelentős átalakuláson ment át. A reklám is nagy előrelépéseket tett az utóbbi évtizedek során. — Valaha — és nem is olyan régen — a nagy színésznők értékmérője abban a tényben csúcsosodott ki, hogy a színházi előadás után a felhevült ifjúság ott állt a színházi kiskapuban és amikor a nagy primadonna kecses lábainak tipegése felhangzott, kifogták kocsija előtt a lovakat és maguk vitték végig a kocsit drága terhével az uccákon. Ha azután a színésznő még ennél is népszerűbbé vált, akkor megkapta a legnagyobb elérhető kitüntetését: cipőkrémet neveztek el róla.

A magyar színészet történelmében egyetlen ilyen esetről tudunk: Fedák Sári volt az, akinek neve az apró kerek bádogskatulyákra került és a művésznő népszerűségét ebben a tekintetben azóta se tudta lepipálni senki. Mit tesz azonban a technika haladása a cipőkrémreklám elkopott és vele a művésznő tekintélye hírneve is. A régi nevek fényét újabb és újabb nevek homályosították el és a nevek viselői már nem is ambicionáltak, hogy nevük a kerek fémdobozokon szerepeljen. A színésznők más utakon keresték és találták meg a reklámjukat. Ezeknek az új reklámmódozatoknak egyik legkedveltebb formája a botránykronikákban való szereplése, rossz családi élet, válások, ha kell férjgyilkosság is.

A cipőkrém skatulyák elhomályosított nevének művésznője nem riadt vissza a változott idők szellemétől. Rájött arra, hogy a lovaknak a hintóból való kifogása lejárt (az autókban legfeljebb a lóerőket lehetne kifogni), új időkkel élünk és aki valóban élni akar, annak el kell fogadnia az új szellemet. Fedák Sári a temperamentumos és semmitől vissza nem riadó primadonna elragadta az új jelszavakat is: Botrány kell, hát lesz botrány. Lett is olyan, hogy két világhírű sajtója és közvéleménye heteken át visszahangzott tőle. Minthogy azonban az idők eljártak a művésznő felett tehát közvetett botrány hősnőjévé avtta fel magát, ahol még a jótékony angyal szerepében is teszeleggetett magának és a világnak.

Hogy egy kicsit letartóztatták közben? Se baj. Ez is hozzátartozik a cipőkrém-potló reklámhoz a mai világban. Fontos, hogy fejmentette az esküdszék. Az új reklám kitűnően szuperált és a nagy primadonna neve ismét nagy betűkkel szerepl a lapok hasábjain. Ott ragyog fényesen, mintha Fedák krémmel pucolták volna ki.

Igaza van-e, nincs-e Fedák Sárinak? Nem kutatjuk, nem is fontos. Reklámból csinálta az egészet és azzal keveset törődik, hogy áldva fogják-e emlégetni emlékét. Fontos csak az, hogy most emlegessék, most amikor az emlégetés életet vagy halált jelent a primadonna számára.

Az eseményeket messziről figyelő halandó pedig elgondolkodik. Technika ide vagy oda, mégis csak szebb, igazabb idők voltak azok, amikor a művésznők nevet nem esküdszéki tudósításokban olvastuk, hanem a cipőkrémes skatulyák fedelén.

A POTYAUTAS

Amikor az üzlet megtörtént, — folytatta Hand, — ez az ember visszatért a külső folyosóra, hogy megszabaduljon a kabátjától és csuklyájától. Azt hiszem, hogy be akarta dobni a tengerbe, miután többé nem volt szüksége rá. Én azonban lesben álltam a külső folyosón és rászögeztem a revolveremet. Nem tehettem mást, kénytelen volt megadni magát. Kényszerítettem, hogy menjen előttem, míg csak oda nem értünk a kapitány kabinjához. Már előzőleg megfigyeltem, hogy a kabin vászon tetején fölbomlott az egyik varrás. A tisztok fiúkéi ugyanis nem olyan hangfogó szerkezetűek, mint az utasoké, a falaik és tetejük is vászonból vannak. Kényszerítettem, hogy kasszkodjék föl a tetőre és ugyanugy ereszkedjék le közénk, mint amikor kilopta Lyons ékszereit a kapitány páncélszekrényéből.

Igaz szívvel gratulálok, Mr. Hand kiáltott Farrington. — Igazán, tökéletes munkát végezt.

— És ezt tekintse egyúttal jó tanácsnak is — mondta a professzor élesen. — A kildetését elvégez-te, Mr. Hand. Remélem, hogy sem nem gazember, sem nem kételkedik a személyazonosságunkban. Figyelmeztetem tehát, hogy: ha a legcsekélyebb kísérletet teszi is, hogy visszaszerezze ezt az okiratot, akkor ki kell jelentenem, hogy gazember és ezért felelni fog!

— Ne féljen, professzor — legyintett Hand nyugodtan. — Ha figyelmesebben megnézte volna azt az okiratot, távolról sem lenne most ilyen elégedett és éppen így járt volna vele a gróf is, ha lett volna rá ideje, hogy közelebbről megvizsgálja.

A professzor hirtelen elsápadt.

— Hogy érti ezt? — motyogta elhaló hangon.

— Csak úgy, hogy hamisítvány és értéktelen! felelte Hand. — Én magam irtam és tettem a cigaretta-tárcába az igazinak helyébe. Mondtam már, hogy mi a szándékom a valódi okirattal.

— Ho.. ho.. hogy? — dadogta a professzor.

— Nos, meghajolok ön előtt, Mr. Hand — sóhajtott föl Farrington lemondóan. — Öszintén bevallva, ezektől magam is azt mondom, hogy önnél van a legjobb helyen. De most becsületesem mondom, lerántom ennek a gazembernek az álarcát. Látni akarom, hogy kicsoda!

Indulatosan lépett előre. A csuklyás ember védekezően tartotta maga elé a kezét. Farrington egy pillanatig habozva állt. Láttam, hogy a csuklyás ember behuntya a szemét. A hangja jöresen, megtörtén csendgett, amikor megszólalt.

— Mr. Hand, mindent ejismerek! De azért mégsem juttathat villamosszékre!

Ismét kinyitotta szemét és mielőtt megakadályozhattuk volna, az ablakhoz ugrott, fölkelve szilánkokra zuzta és nagy lendülettel átvetette magát a nyíláson. Farrington és én borzadva hajoltunk ki az ablakon. A test kinyúlva forogott a levegőben és egyre kisebb és kisebb lett. Szemem elé tettem a kezemet és hátrafértorodtam.

Hand elgondolkozva szedte elő zsebéből a hosszukás tokot. Leszedte a tetejét és kihozta a gróf váltóját. Miután egy pillantást vetettrá, apró darabokra tépte. Azután ismét becsukta a tokot és elénk tartotta, hogy jól láthassuk.

— Nem töltöztél, Clak — szólalt meg halkan. — Hőmérőtok! Ha a "Jupiter" újra indul, új hajóorvost kell szerződtetnie az elhunyt Melcher doktor helyett. Remélem, hogy így fog végezni magával?

VEGE.

"ERDELYI MAGYARSÁG"

1935. ÁPRILIS 27.

Hét évre ítélt, szökött fegyenc soroza os betörései Herculane fürdőn

A csendőrség hosszas nyomozás után tettenérte a veszedelmes banditát

Lugoj, április 25.

Veszedelmes betörőt tartóztatott le a Herculanei csendőrség. A fürdői és környékét már hetek óta tartja izgalomban egy ismeretlen betörő, aki mindenhol behatol és garázdálkodik, ahol pénzt szímatol. A csendőrség végül is tegnap tetten érte a

betörőt, akiről kiderült, hogy Trehnimannal a hírhedt banditával azonos, akit hét évre ítélték, de akinek sikerült megszöknie abban a pillanatban, amikor be akrták szállítani a fegyházba. Szökése után a betörő rengeteg büntetett követett el.

SPORT

Lezajlott a birkozó Európabajnokság

Kopenhága, április 25.

A görög-római Európai-bajnoki birkozó verseny végetért. A magyar versenyzők kivétel nélkül kiestek a küzdelemből, ami a magyar birkozók utóbbi időben mutatott gyenge formái dacára is meglepetést keltett.

Európa bajnokok lettek:

Légsúly: Twesson (svéd). Pehelysúly: Heerin (német) Könnyűsúly: Koskeja (finn) Welter súly: Svedberg (svéd). Középsúly: Johausen (svéd). Kisnehézsúly: Cadier (svéd) Nehézsúlyok: Hornfischer (német).

Pontversenyben 1 Németország 13 ponttal.

A Középeurópai Kupa-mérkőzések Svájc is résztvesz

A Középeurópai Kupa bizottsága Milánóban tartotta meg évi közgyűlését.

A következő határozatok voltak:

1. Az idei Kupát a régi keretek között rendezik meg.
2. Svájcot meghívják az 1936-ban rendezendő Kupára.
3. A jövő évi rendszert még ezévből kidolgozzák. Mind az öt országból legalább három csapat szerepel.

Az idei sorsolás:

1. forduló: június 16 és 23. Osztrák II. — Magyar III., Csehszlovák IV. — Olasz I.
- Második forduló: Cseh III. — Osztrák I. — Olasz IV. — Magyar II.
- Harmadik csoport Magyar IV. — Cseh I. — Olasz II. — Osztrák III.
- Negyedik csoport: Osztrák IV. — Cseh II. — Magyar I. — Olasz II.

KIK VESZNEK RÉSZT?

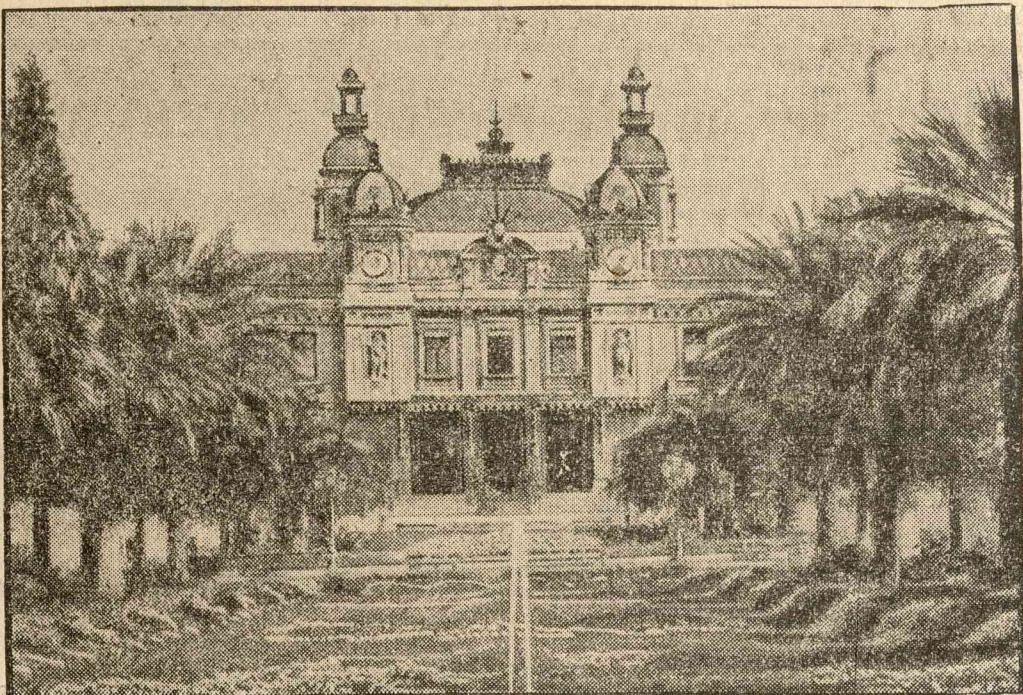
Mindegyik országban más rendszer szerint jelölik ki a résztvevőket. Lássuk: az idén kik a valószínű résztvevők?

Magyarország I. a bajnokság első helyezettje. II. a második helyezett, III. a Magyar Kupa győztes, IV. a bajnokság harmadik helyezettje. Tekintettel arra, hogy a Magyar Kupa győztese az idén a három nagy csapat között keresendő. — amelyik amugyis játszanak —, helyébe a bajnokság negyedik helyezettje lép. Tehát: Újpest, Ferencváros, Hungária, Szeged képviselik a magyar csapatokat.

Ausztria: I. bajnokság elsője, II. a Kupagyőztes III. bajnokság másodikja, IV. bajnokság harmadikja és negyedikje közötti külön mérkőzés győztese. Egyelőre csak a Rapid első helye biztos.

Olaszország részéről az első négy bajnoki helyezett az Ambrosiana, Juventus, Fio rentina, Róma.

Csehszlovákiából ugyancsak az első négy, a Slavia, Spárta, Viktoria Pilsen és Zsidenice játszanak.

Bukás előtt a világhírű montecarlói játékkaszinó

A világválság a montecarlói játékbankot sem kíméli. Ebben az évben — először — nem fizet osztalékot a bank a részvényeseknek és nincs kizárva, hogy a kaszinó kapuit rövidesen bezárják.

Exklusív mintájú

egyes öltönyszövetek **eredeti angol** fonálból megérkeztek

Deutsch Posztóáruház

Fialla vezérigazgató Bucurestiben írja alá a Skoda-szerződést

Bucuresti, április 25.

Fialla mérnök, a Skoda-művek vezérigazgatója a tegnapi nap folyamán Bucures-tibe érkezett. Minthogy most már az ellenté-tek amelyek miatt Fialla elutazott legutóbb Bucures-tiből, teljesen elsimultak, semmi aka-dály a annak, hogy a Skoda szerződést a kor-

mány aláírja. A szerződés aláírása valószí-nűleg még a mai nap folyamán végbemegy.

Ugyanakkor Antonescu pénzügyminisz-ter prágában tartózkodik, ahol a fizetési fel-tételekről és a transfer kérdéséről folytat tárgyalásokat.

Földrengés után tűz pusztít Japánban

Két város pusztult el a lángok között. -- Tizenhárom-ezer áldozata van a formosai földrengésnek

Tokió, április 25.

A formosai földrengés után Tokióból máris újabb borzalmas elemi csapás híre ér-kezik. Tukiha és Miaga városokat tűzvész pusztította el. 150 ház lett eddgi a lángok martalékává. A városokban olyan pánik lett urrá, hogy a tűzoltók tehetetlenül állanak a

mindjobban terjedő tűzzel szemben. A halo-
tak számát még nem sikerült megállapítani.

A formosai földrengésnek Kodama gróf gyarmatügyi miniszter nyilatkozata szerint 13.500 emberáldozata van míg, az összedől-t házak száma meghaladja a 38 ezret.

Elfogtak Bécsben egy erdélyi származású szélhámost

Több millióval károsította meg hiszékeny ügyfeleit

Bécs, április 25.

A bécsi rendőrség értesítette a bucurestii rendőrséget hogy a pályaudvaron si-került letartóztatni Gyémánt Ernő kereske-dőt, aki különböző külföldi kereskedőket nem kevesebb mint két és fél millió lej, va-lamint egy millió 200 ezer francia frank erejéig károsított meg különböző szélhámossá-gokat követve el.

Gyémánt Ernő erdélyi származású ke-

reskedő Bucurestiben egy áruügynökségi iro-dát nyitott és bizományban külföldi cégek-től kapott árukat. A szélhámosságon azo-nban alul eladta az árukat és amikor erre a külföldi cégek rájöttek nyomtalanul eltűnt. Feljelentésre a bucurestii rendőrség nemzet-közi körözést adott ki Gyémánt Ernő ellen, akit most a bécsi pályaudvaron sikerült le-tartóztatni. A szélhámosságot kereskedőt kiad-ják a román hatóságoknak.

Husz lej miatt megölte társát egy bucurestii munkás

Bucuresti, április 25.

Borzalmas gyilkosság történt Bucuresti mellett. Tegnap délután Paraschivescu Alexandru munkanélküli suhanc, aki abból él, hogy a mezőn stíglinceket fog és pár le-jért eladja a városban, kiment a mezőkre, hogy elhelyezze eszközeit a madárfogáshoz. A földéken, egyik barázdában egy embert lá-tott feküdni, aki teljesen be volt kabátjába takarva. A suhanc kíváncsián közelített meg az alvó embert, majd megfogva a kabát egyik szárnyát, megemelte. A következő pil-lanatban ijedt kiáltással hőkölt hátra:

a kabát alatt teljesen összeroncsolt fej-jel holtan feküdt egy férfi.

A suhanc hanyathomlok rohant be a város-ba és értesítette az első rendőrkerületet a borzalmas leletről. A rendőrség azonnal ki-vonult és megállapította, hogy az áldozat Margaoanu Gheorghe munkás, aki két nap-pal ezelőtt nyomtalanul eltűnt, lakásáról. -- Egyelőre semmi nyoma sincs arra nézve,

hogy a megdöbbenő gyilkosságot ki követ-te el. Annyit sikerült megállapítani, hogy a munkásnak mielőtt eltűnt volna husz leje volt és amint látszik ettől a pénzétől rabol-ták ki.

Legújabb jelentés szerint a rendőrség egész éjjelt arra használta fel, hogy a gyil-kos személyazonosságát felderítse. Reggelre azután minden szál ki volt nyomozva, úgy hogy sikerült megállapítani, hogy a gyilkos az áldozat közvetlen környezetéből került elő. Összesen kilencen voltak munkások Mar-gaoanuvál együtt. A gyilkosság előtt néhány órával többen látták a munkást egy nagyon magas férfival, akiről azután már könnyű volt megállapítani, hogy Suci Matei munkás-sal azonos. Hajnalban a gyilkost ágyában le is tartóztatták. Első vallatásra mindent el-mondott. A gyanu beigazolódást nyert. Suci husz lej miatt ölte meg munkástársát, akit kicsalt a földekre. Azt hitte, hogy több pénz-e van.

50 százalékos kedvezmény az üdvözlő táviratokra

Bucuresti, április 25.

A posta vezérigazgatósága közli, hogy április 27-től május 1-ig 50 százalékos ke-dvezménnyel lehet üdvözlő és szerencsekívá-natot kifejező táviratokat küldeni az ország bármely részébe. Az ilyen táviratoknál sem az ünnepi sem az éjszakai pótdíjakat fizetni nem kell. A táviratok szövege azonban egy-be, mint üdvözlő vagy szerencsekíváná-tot nem tartalmazhat.

A bíróságok husvétii szünete

Bucuresti, április 25.

A tegnapi nap folyamán az ország ösz-szes bíróságai megkezdték husvétii szüné-tüket. A husvétii szünet május 5-éig tart.

— A gyomorfájás, gyomornyomás, bél-sárpangás, aihasi vérbőség, nagyfokú er-jedés, rossz emésztés, fehér nyelylepedék-kábultság, fülzugás, halvány arcszín, migrén, kedvetlenség a természetes "Ferenc József" keserűvíz használata által igen sok esetben hamarosan elmúlik.

Tűz a dublini sorsjegy palotában

Dublin, április 25.

Abban az épületben, ahol az ir sorsje-gyeket tartják, tegnap tűz ütött ki. A ha-talmas palota teljesen porráégett. A tűzo-tóknak nagy nehézségek árán sikerült csa-a szomszédos épületeket megmenteni a pusztulástól.

— Köszönetnyilvánítás. Igen tisztelt Uraim! Nem tudom Önöknek eléggé meg-hálálni, hogy a Togal-tabletták rendszere használata által meggyőződhettem arról hogy idült rheumából teljesen kigyógyu-tam. Megbecsülhetetlen előnye a Togal-na más gyógyszerekkel szemben az, hog egyáltalában nem okoz gyomorzavaroka. Tg.-Mures, 1931. dec. 4. Szántó J.

RÁDIÓMŰSOR

PENTEK

Bucuresti: 18: Handel: Messias, orató-rium (gramofon.)
Budapest: 7.45: Torna 11: Hírek 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat 13: Déli ha-rangszó 13.05 Szalonzene 13.30: Hírek 14.20 Időjelzés 14.30: cigányzene 15.40: Hírek 17.10: Diáklétra 17.45: Időjelzés 18: Kö-ponti Papnevelő Intézet énekara 19: Gyom-írótanfolyam 19.30: Fuvolazene 20: Elbeszélés 20.30: Orosz énekek 21.05: Közvetítés a Kamara Színházról. Százhuszas tempo. Az I. felvonás után kb. 22: Hírek 23.30 Időjárásjelentés 24.05: Angolnyelvű előadás 24.30: Farkas József és cigányzenekara, Szántó Gyula énekszámával 1.05: Hírek.

SZOMBAT

Bucuresti. A rádióállomás ezen a napon nem közvetít műsort.
Budapest: 7.45: Torna 11: Hírek 12.20: Felolvasás 12.10: Nemzetközi vízjelzőszol-gálat 13: Déli harangszó az egyetemi templom-ból, időjárásjelentés 13.05: Rendőrszenekar 13.30: Hírek 14.20: Hanglemezek 17: Hírek élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek 17.10: Meseóra 17.45: Időjelzés, időjárás-jelentés, hírek 18: Amikor a közönség bu-
kik meg 18.50: Az Operaház tagjaiból ál-lított zenekar 19.45: Mit üzen a rádió 20.15: Zenei paródiák 20.40: Hangjátékelőadás a stúdióban 21.30: Nótaverseny 22.40: He-mann Ede jazz-zenekara, Tóth Imre énekszá-maival 23.50: Budapesti Hangverseny Zene-
kar 1.05: Hírek.

3. oldal. "ERDELYI MAGYARSÁG" 1935. ÁPRILIS 27.

Kedden nyitva tarthatnak az üzletek

Oradea, április 25.

Lapunk tegnapi számában beszámoltunk arról, hogy a munkaügyi minisztérium olyan értelmű rendelkezést kocsátott ki, hogy miután Szent György napján az üzletek nyitva tartottak, április 30-án kedden a román husvét harmadnapján egész napon át zárva kell tartaniok. Tekintettel arra, hogy husvét hétfője törvényes munkaszünet és ugyancsak törvényes munkaszünet május elseje is, a rendelet következtében az üzleteknek négy napon át zárva kellett volna tartaniok.

A helybeli kereskedő érdekképviselők azon na! intervenáltak az illetékes hatóságoknál a rendelet megváltoztatása végett. míg Manoija Camil, a Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára ma reggel telefonon érintkezésbe lépett a munkaügyi miniszterrel. Manoija Camil dr. magával a munkaügyi miniszterrel beszélt, aki kijelentette, hogy

kedden, április 30-án az üzletek egész napon át nyitva tarthatnak.

Az erre vonatkozó újabb rendelkezést — a mely országos érvényű, — még a mai napon kibocsátja a munkaügyi minisztérium.

Pánik a csikágói gabonatőzsdén

Csikágó, április 25.

A csikágói és san-lousi gabona tőzsdét bezárták, mert a világszerte ismert Rosenbaum gabona cég fizetési nehézségei nagy riadalmat keltettek. A cég aktívái hat millió dollárra rugnak, míg a passzívák összege

eléri a négy milliót. A szövetségi bíróság egyelőre megelégedett azzal, hogy a céget ellenőrzés alá helyezte. Valószínűnek tartják, hogy a csikágói tőzsde ma újra megnyílik.

Megszüntették az eljárást a gyilkossággal gyanúsított tarcaiai gazdák ellen

Oradea, április 25.

A három évvel ezelőtt elkövetett tarcaiai gyilkosság ügyében a csendőrség két nappal ezelőtt letartóztatta Szatmári Mihály és Sándor testvéreket, vajamint Diósi Fenesi Ferencet. A három gazdálkodót azzal vádolták meg, hogy 1932-ben ők gyilkolták meg Temkó Ferenc gazdálkodót. A Szatmári testvéreket már többször gyanu alá fogták, de a bizonyítékok soha sem voltak elegendők arra, hogy vádat emeljenek ellenük. Most végre úgy látszott, hogy a bizonyítékok elég súlyosak ahhoz hogy meginduljon ellenük az eljárás. A csendőrség le is tartóztatta őket és átadta az oradeai ügyészségnek, amely azonban bevizsgálva

az ügyet, úgy találta, hogy nincs elegendő bizonyíték a vádemelésre, ezért szabadon engedte a három letartóztatottat és megszüntette ellenük a további eljárást.

Rheuma, köszvény és ülőidegzsába

legjobban bevált gyógyszere a Togal-tabletta.

Kiválasztja a húgysavat. Még elhanyagolt esetekben is gyógyító hatású! Használja teljes bizalommal! Minden gyógyszer-tárban és drogériában.

Lei 52.— és Lei 130.— Svájci készítmény!

Súlyos gyermekszerencsétlenség Oradeán

Magára rántott egy forró vízzel telt üstöt egy öt éves kisfiú

Oradea, április 25.

Súlyos kimeneteli gyermekszerencsétlenség történt a Centrala ucca 28. számú házban, Czicz János munkás lakásán. Czicz Jánosné néhány percre kiment a lakásból és ezalatt egyedül hagyta öt éves kisfiát, aki a konyhában játszadozott. A kis gyermek játék közben egy

forró vízzel telt hatalmas üstöt magára rántott és a forró víz borzalmasan öszszeégette a szerencsétlen gyermeket.

Édesanyja fedezte fel a szörnyű balesetet és azonnal a Sztaroveszky uccai gyermekkórházba szállította a súlyos sérüléseket szenvedett kisfiút. Az ügyészség rendelkezése a rendőrség bevezette a nyomozást.

Összekötözött kézzel, örei szemeláttára kutba ugrott az elfogott betörő

Lugoj, április 25.

A múlt éjjel álarcos banditák betörték Herindesi községben Ridu Joan házába, ahonnan nagyértékű dolgokat vittek el. Motora csendőrnagy vette kezébe a nyomozást és még a tegnapi nap folyamán sikerült letartóztatnia a tetteseket. Zebeleanu Joan és Vasile Dazar gazdálkodók személynében. A kérdésre, hogy hová dugták el a lopott dolgokat, a tolvajok azt felelték, hogy a községen kívül van egy kut, amelgett

hantholták el az értéktárgyakat. A csendőrök a tolvajokkal együtt kivonultak a helyszínrre, ahol miközben a csendőrök a tárgyak kiadásával voltak elfoglalva.

Zebeleanu Joan, összekötözött kézzel, fejfel előre beleugrott a kutba.

Azonnal kimentették a súlyos sérüléseket szenvedett embert, akit fedezett mellett kórházba szállítottak. A betörő állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Pacelli bíboros Franciaországba megy

Róma, április 25.

XI.-ik Piusz pápa megbízta Pacelli bíbornok államtitkárt, hogy Franciaországba utazzék és a pápai udvart a jürdesi szentév befejezésénél képviselje. Ez az első eset, amikor a pápai államtitkár külföldre utazik.

Nem értékelik le a spanyol valutát

Madrid, április 25.

A külföldi lapok megírták hogy Belgium mintájára spanyolország is jétért az aranyalapról és a spanyol pénzt leértékeli. A spanyol pénzügyminiszter most hivatalos nyilatkozatban cáfolta meg ezt a hírt és kijelentete hogy a legutolsó minisztertanácson is hangoztatták, hogy a spanyol pénz értékét fenn kell tartani.

— Miért venne tömegruhát? Hiszen Deutsch Posztóáruházában vehet excludiv mintájú angol fonálból készült szövetet.

Súlyos autószerencsétlenség Lengyelországban

Varsó április 25.

Kiers lengyel városka mellett, fuvarosok megdobáltak egy autót. Az egyik kő a vezető arcát találta, mire az árokba fordította a kocsit. Tizenkét ember súlyosan megsebesült.

Revolveres bankrablás egy délamerikai városban

Buenos-Aires, április 25.

Vakmerő bankrablás történt Paraguay állam Santa Cruz városában. Felfegyverkezett álarcos banditák fényes nappal behatoltak az angol-délamerikai bank kikötői bankjába és miután több tisztviselőt lelőttek a bankot teljesen kirabolták. Összesen 200.000 pesetát raboltak el. A halálos áldozatok száma kettő. Négyen pedig súlyosan megsebesültek.

BAROMFITENYÉSZTŐK FIGYELMÉBE!

Ajánlok kiállításokon mindenkor első díjjal kitüntetett faj baromfi tenyészetemből tojasokat:

Rhode Island	Lei 8—
Pimuth (kendermagos)	" 9—
Sussex (valódi angol import)	" 10—
Oriási Pekingi kacsa	" 15—
" Emdeni liba	" 80—

Az árak az összeg előzetes beküldése ellenében ab Oradea értendők. Csomagolás és portó önköltségi árban utánvételezve. Ugyanott valódi „Kühne“-féle költőgépek, műanyag etető és itató edények.

Fajbaromfi telep:

O R A D E A, Strada Franciezi 12.
Csak válaszbélyeges levelekre válaszolok!

Időjárás

Sok helyen újabb eső, záporosók, esetleg zivatar. Déli, délnyugati légáramlás a hőmérséklet kissé süllyed.

5 oldal.

"ERDELYI MAGYARSÁG"
1935. ÁPRILIS 27.

Nehéz küzdelemnek néz elébe a kormánypárt a jugoszláv választásokon

London, április 25.
Az angol sajtó behatósan foglalkozik a jugoszláv választással. A Daily Herald azt írja, hogy annak ellenére, hogy a jugoszláv kormánypárt a sajtót és más propaganda

eszközöket magának foglalta el, csak nagy nehézségek árán fogja tudni megszerezni a többséget. A Times közli Macsek vezér nyilatkozatát, amely kétségbevonja a választás biztonságát és tisztaságát.

Az Adeverul szerint:

Hitlerista felvonulást rendeztek a svábok a timismegyei Biled községben

Bucuresti, április 25.
Az Adeverul című lap írja, hogy a timismegyei Biled községben a husvéti ünnepeken a sváb hitleristák nagy ünnepsége-

ket rendeztek, amelyre hitlerista egyenruhákban, horogkeresztes lobogók alatt vonultak fel.

Elítélték az alba-iuliai csendőrőrmester gyilkosait

Öt évet kapott a gyilkos apa, négy évet a fia. Egymást vádozták a gyilkossággal a bíróság előtt

Alba-Iulia, április 25.
Tegnap ítélezett az alba-iuliai törvényszék Petrascu Petru és hasonló nevű fia felett, akik a múlt év augusztusában vadállati kegyetlenséggel meggyilkolták Josan Petru csendőrőrmestert. A tárgyaláson kiderült, hogy Josan évek óta viszonyt folytatott az idősebb Petrascu feleségével, még pedig a férj tudtával és beleegyezésével. Josan őrmester az évek során mintegy száznegyvenezer lejű ajándékozott Petrescunénak vajami miatt azonban összekapnak és ezért visszakövetelte az összeget. Később Josan be is perelte Petrascut és a per tárgyalása előtt egy nappal gyilkolta meg Petrascu híve lezóját.

Petrascu felesége házába csalta az ör-

mestert azzal, hogy csak egyedül van ott hon. Apa és fia elbujva este a szerencsétlen emberre, aki gyanútlanul ment be a háza. Ahogy belépett a szobába, az idősebb Petrascu előugrott és fejszével hatalmasat sújtott az őrmester fejére. Majd fia is előkerült s addig vágta szurkálták a szerencsétlen embert, míg az holtan esett össze. A most megtartott tárgyaláson apa a fiát, a fiu pedig apját vádolta a gyilkosság elkövetésével. A törvényszék azonban mindkét Petrascu bűnösségét beigazoltnak látta és az idősebb Petrascut ötévi, fiát pedig négyévi fegyházra ítélte.

Az ügyész súlyosbításért a vádlottak enyhítésért felelősek

Megdöbbszentő rabló-gyilkosság Brailában

Fejszével verte agyon utolsó leheletéig védekező főnőjét egy cukrász. - Kihallgatása során azzal védekezett, hogy napok óta éheznek és áldozata nem akarta kiadni fizetését

Braila, április 25.
Megdöbbszentő rablógyilkosság történt Brailában. Stravita Strigo a Marasti ucca egyik házat már régebben megvette és ebből élt, hogy a házat találkahelyé alakította át. A vállalkozás először jól jövedelmezett, úgy hogy az öregasszony férfi segítséget is vett Ruscicu Joan volt cukrász személyében. Idővel azonban ez az üzlet is pangani kezdett, úgy hogy az asszony nem tudta fizetni alkalmazottját. Emiatt Strigo asszony és Ruscicu között napirenden voltak a veszekedések. Tegnap reggel el is a szomszédok hangos veszekedést hallottak, majd ajtócsapkodást és üvegcsörömpölést. Meg voltak azonban már szokva, úgy hogy nem nagyon törődtek vele. Csupán az egyik asszonynak tűnt fel, hogy a cukrász kijön a házból egy fejszével, amely teljesen véres volt, majd gondosan lezárva az ajtót, eltávozott.

Az asszony gyanút fogva értesítette a rendőrt, aki betörte az ajtót, behatolt a lakásba, amelynek egyik szobájában, összeroncsolt fejjel meggyilkolva találta Strigo asszonyt, a főnőjénél.

ajdonosnőjét. Minden kétséget kizárólag megállapították, hogy a gyilkosságot Ruscicu követte el. Kimentek a lakására, ahol éppen akkor ütöttek rajta, amikor vértől áztatott ruháját akarta levenni. Azonnal bevaljolt mindent. Elmondta, hogy azért követte el a gyilkosságot, mert már három nap óta nem evett — és az asszony nem akart neki fizetni. Éppen fát aprított amikor meglátta, hogy az asszony bement az egyik szobába. Utánament és látta, hogy Strigoné egy kazettát nyit fel, amelyből pénzt vett elő. Hirtelen támadt indulatában lábujjhegyen mögéje lopozott és számtalan csapást mért az asszony fejére. Az asszonyban volt még annyi erő, hogy visszafordult és birkozni kezdett gyilkosával, aki azonban a fejszével kétfélehasította asszonya fejét.

A gyilkosság után Ruscicu lehurta áldozata kezéről a gyűrűket és elvette a pénzt majd hazament és gyermekeinek ebédet vásárolt.

A gyilkost letartóztatták és átadták az ügyészségnek.

Diákok és sportegyesületek utlevélkedvezménye

Bucuresti, április 25.
Eddig az volt a szokás, hogy azok, akik külföldre mentek, bizonyos körülmények között bélyegkedvezményt élveztek. Mint ismeretes ugyanis, egy utlevélre, amely egy évig szól 1002 lej bélyeg kell, fél évesre 752 lej, míg negyedévesre 502 lej. Ez alól azonban illetékeseknek kedvezményt adhatnak. Most a pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, amely szerint a jövőben 75 százalékos kedvezményt fognak adni, de csak azoknak, akik tanulmányi okból, vagy hivatalos küldetésben mennek ki idegenbe. Azok a sportegyesületek, amelyek közös utlevéllel viszik ki külföldre csapataikat, csak egy utlevél díjat kell megfizessék. Minden más kedvezményt a pénzügyminisztérium a jövőre megvon.

„Laplerjesztés” Németországban

Prága, április 25.
Érdekes leleplezéseket közöl a Prager Presse berlini tudósítója. A tudósító szerint Hitler uralomra jötte óta Németországban nem kevesebb, mint 750 lap szűnt meg. El is nevezi a lap „az újságok barna halálának” azt a módszert, ahogy Hitlerék a nem hitlerista lapokat kiirtották. A hitlerista sajtó az utolsó két évben négyeszeresére emelte példányszámait. De ezt csak úgy tudta elérni, hogy a nemzeti szocialista párt minden egyes tagja köteles egy náci lapot megrendelni, viszont tilos nekik más fajta lapot olvasni. Így a középosztály, amely a tisztviselőkből kerül ki, kénytelen akarata ellenére is nemzeti szocialista újságot olvasni és járni Ennek ellenére a Der Deutsche nemzeti szocialista lap, amelynek példányszáma másfélszázezer volt, kénytelen volt felsőbb rendeletre beszüntetni megjelenését, hogy a hivatalos „Angriff”-nak helyt adjon.

Nagy tűz Tg.-Mures közelében

Tg.-Mures, április 25.
Gruisor községben tegnap tűz volt, amely a községet is pusztulással fenyegette. Pop Dominica özvegyasszony lakásában szabad-tűzhelyen rakott tüzet száraz galyakból. A lángok felgyújtották a padláson elhelyezett szalmát. A tűz pillanatok alatt az egész házat elborította, úgy hogy a házból semmi nem lehetett megmenteni. A faübeliek, akik a színhelyre siettek a szomszédok házaikat mentették, mert a tűz ezeket is pusztulással fenyegette.

APRÓHIRDETÉSEK

Részletfizetésre azonnal vennék kisebb házat. Havi részlet 5000 lei. Cimeket a kiadóba kérek. 2564

Újságarusításra fiukat és munkanélkülieket felvesszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban, Piata Viteazul Mihai 4. szám.

Mindenes főzőnő és gyermektelen házaspár házmesternek felvétetik. Prom. Eminescu 14. Háztulajdonos. Jelentkezések 4-5 óra között. 2340

Házmester gyermektelen, józan életű felvétetik Str. Samuel Micu 10. Volt házmesterek előnyben. 2357

Országut mentén fűszer és kocsma üzlet helyiség eladó. Cim a kiadóban. 2370

Tenyérből kártyából 20 lejért jószágok, bármilyen bajaiban segíteni tudok. Strada Moldova, második 58. szám. Oradea. 2273

Kifutófiút felvesz Popper József fűszerkereskedés. 2372

Eladó 2 nagyobb festékes hordó. Cim a kiadó hivatalban.

PASZTOR-NYOMDA. ORADEA